

Primer dobre prakse

Organizacija

Naslovna slika

Cilji

Ciljna skupina

Kratek povzetek

Varstvo okolja, biologija

Srednja ekonomska šola in gimnazija Maribor

LABOR TEM

Ali sta vprašale: »Katero sociološko problematiko v Sloveniji?« in odgovoril je takole:

Slovenija, kot država vsestrajne veličasti, se sooča s številnimi ekološkimi izzivi in problemi, ki so posledica njenega gospodarskega razvoja, geografije lege ter življenjskega sloga prebivalstva. Med najpomembnejše ekološke probleme v Sloveniji sodijo:

Onesnaženost zraka: V nekaterih mestih, kot je na primer Ljubljana, so zaradi ostrovin PM10 in PM2,5 v zraku preveliki, kar lahko povzroči resne zdravstvene težave, kot so astma, srčno-žilne bolezni in celo rak. Eden od glavnih virov onesnaženosti zraka v Sloveniji je promet, predvsem stariji dizelski avtomobili.

Onesnaženost vode: Slovenija ima veliko naravnih vodnih virov, vendar so ti vse bolj ogroženi zaradi onesnaženosti s kmetijskimi in industrijskimi odpadki in odpadnimi vodami. V zadnjih letih se je še posebej povečalo onesnaževanje rek in jezer, kjer se pogosto izlublja sluz in drugi nevarni odpadki.

Ohlajanje odpadkov: Ohlajanje predstavlja velik ekološki problem v Sloveniji, saj se večina odpadkov iz vročih točilnic na odlagališčih, ki lahko predstavljajo hujšanje za okolje in zdravje ljudi. V Sloveniji je v uporabi skoraj izključno vodno hlajenje, vendar bi lahko ta še izboljšali.

Vpliv podnebne spremembe: Slovenija, tako kot vsa svetovna skupnost, se sooča z vse večjim vplivom podnebne spremembe. Posledice so lahko v obsegu in intenzivnosti onesnaženosti zraka, ki so pogostejše, tople in suhe, pa tudi v obsegu obilnih snega. Te spremembe lahko ogrožijo tako naravo kot tudi ljudi.

Izguba biotske raznovrstnosti: Slovenija je država z bogatimi rastlinskimi in živalskimi vrstami, vendar se zaradi človeškega delovanja izgublja številne vrste in habitati. Glavni vzroki izgube biotske raznovrstnosti so spremembe v kmetijski in gozdarski praksi, ki so pogostejše, tople in suhe, pa tudi v obsegu obilnih snega. Te spremembe lahko ogrožijo tako naravo kot tudi ljudi.

Promet: Promet je eden od glavnih virov onesnaženosti v Sloveniji. Poleg onesnaževanja zraka prispeva tudi k onesnaževanju tal in vode, kar ima negativen vpliv na okoljske in zdravstvene probleme. Poleg tega pa je promet tudi eden od glavnih virov emisije toplotnih odpadkov, ki prispeva k podnebnim spremembam.

Industrija: Slovenija ima razvito in razvijajočo industrijo, ki pa v nekaterih primerih lahko prispeva tudi do okoljske onesnaženosti. Med najbolj problematične dejavnosti so energetika, kemikalna industrija in predelava odpadkov, ki lahko povzročata onesnaženost zraka in vode ter

MIŠLENJE DIJAKOV O UPORABI AI

Za:

- Hitro.
- Pregledno.

Proti:

- Netočni podatki
- Ne navaja vira
- Podatki lahko zastareli.

Avtor fotografij: Alenka Pokeržnik, SEŠG

Dijaki:

- ovrednotijo nujnost načrtovanja trajnostnega razvoja, rabe obnovljivih naravnih virov in sonaravnega ter trajnostnega gospodarjenja z ekosistemi,
- spoznajo, da ima človeštvo velik vpliv na druge vrste in na celotne ekosisteme,
- spoznajo, da varstvo okolja in narave ureja zakonodaja,
- spoznajo, da bi človeštvo z uporabo sedanjega znanja in tehnologije lahko bistveno zmanjšalo svoj vpliv na ekosisteme
- se zavedajo, da UI deluje po sistemu črne škatle in vedo, da algoritmi UI morda niso narejeni tako, da nudijo le informacije, ki jih želi pridobiti uporabnik

Dijaki 2. letnika

Izvedba celotnega sklopa je trajala 6 ur, dijaki so del aktivnosti opravili tudi s pisanjem kratke seminarske naloge v manjših skupinah, tokrat prvič (uradno) z uporabo velikih jezikovnih modelov. Eno uro smo porabili za izdelavo kriterijev in pripravo časovnega načrta dela v posameznih skupinah, 3 ure do dijaki pripravljali izdelek, zadnji dve uri pa smo uporabili za predstavitev in povratne informacije.

V uvodnem delu učitelj vodi pogovor o uporabi umetne inteligence (AI), moralnih dilemah uporabe AI in preveri njihove izkušnje z orodji

Opis izvedbe

AI. Dijaki se razdelijo v skupine po 2-3 in dobijo naslednja navodila za delo:

1. S pomočjo AI ugotovi, kateri so največji okoljski izzivi v Sloveniji.
2. Izberi enega izmed izzivov.
3. S pomočjo AI napiši smernice za izdelavo naloge.
4. Glede na smernice napiši kratko seminarsko nalogo.
5. Analiziraj vire, ki ti jih predlaga AI.
6. Preveri 5 dejstev, ki jih imaš zapisanih v seminarski še z dodatnimi viri.
7. Preveri, ali so po letu 2021 na področju, ki si si ga izbral, kakšne spremembe.

Skupine so predstavile svoje izdelke, jih samovrednotile po vnaprej dogovorjenih kriterijih in dobile povratno informacijo.

Odzivi udeležencev

- Nik: »Uporaba AI pri pisanju seminarske naloge je izjemno koristna. Omogoča hitro iskanje informacij, ki bi sicer zahtevalo veliko časa in truda. Prav tako pomaga pri strukturiranju besedila in izboljšanju kakovosti pisanja. To mi je všeč, saj se lahko osredotočim na razvijanje idej in argumentacijo, medtem ko AI poskrbi za tehnične vidike pisanja.«
- Vitjan: »Čeprav je uporaba AI pri pisanju seminarske naloge koristna, menim, da ne sme prevladati nad lastnim raziskovanjem in razmišljanjem. Ključno je ohraniti avtentičnost in pristnost v besedilu, kar AI morda ne more povsem zagotoviti. Zato je treba AI uporabljati previdno in kot pripomoček, ki podpira in dopolnjuje naše lastne sposobnosti.«
- Rene: »Čeprav sem navdušen nad napredkom umetne inteligence, se mi zdi, da je pisanje seminarske naloge s pomočjo AI nekoliko nenaravno. Zame je pisanje proces, ki zahteva osebno angažiranost, raziskovanje in izražanje lastnih idej. Kljub temu pa priznavam, da je AI lahko koristen pri iskanju virov in strukturiranju besedila. Vendar raje izberem bolj tradicionalen pristop in se zanašam na lastne sposobnosti in kreativnost pri pisanju.«

Evalvacija izvedbe

Dijaki so bili pri delu z jezikovnim modelom bolj neogljeni, kot sem pričakovala. Težko so zapisali ustrezne pozive in s težavo poiskali vire za preverjanje. Glede na pomen vsebine bi morali takšen način dela večkrat uporabiti, še posebej, ker se dijaki na razpravo o etičnih dilemah niso odzvali.